

zaaknummer 2013 W 1019

14 augustus 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken, advocaat
te Breda,

tegen:

(*wijlen*) **[naam]**,
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,
tijdens zijn leven lid van de Stichting “Het Gezelschap De
Kruisvaarders van St. Jan”,

en

(*wijlen*) **[naam]**,
geboren en overleden op onbekende data,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,
tijdens zijn leven lid van de Stichting “Het Gezelschap De
Kruisvaarders van St. Jan”,

en

(*wijlen*) **[naam]**,
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 3,
tijdens zijn leven lid van de Stichting “Het Gezelschap De
Kruisvaarders van St. Jan”,

en

(*wijlen*) **[naam]**,
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 4,
tijdens zijn leven lid van de Stichting “Het Gezelschap De
Kruisvaarders van St. Jan”,

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 15 november 2013.

Op 12 februari 2014 is een inhoudelijke reactie binnengekomen van Het Gezelschap de Kruisvaarders van Sint Jan. Op 14 april 2014 is een inhoudelijke reactie binnengekomen van het Bisdom Haarlem-Amsterdam.

Op 22 juli 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de klachten zijn behandeld en waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn partner mevrouw [naam]. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Klager werd bijgestaan door mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken, voornoemd.

Namens aangeklaagden is [naam], vice-kanselier van het Bisdom Haarlem-Amsterdam, verschenen.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager kwam op [internaat] rondom 1959 nadat hij door de Kinderbescherming uit huis was gehaald samen met zijn vijf jaar oudere broer. Zijn ouders waren gescheiden en zijn moeder kon het allemaal niet meer aan. Klager was toen nog maar 3 of 4 jaar oud. Klager werd geplaatst in de kleine Kinderzaal. Daar zaten ongeveer 20 kinderen.

2.2. *Aangeklaagden 1, 2 en 3.*

Aangeklaagde 1 was de directeur van de school. Aangeklaagden 2 en 3 waren in de ogen van klager in die tijd eveneens de baas. Aangeklaagden 1, 2 en 3 werkten overdag en wisselden elkaar af, waardoor zij kennelijk niet tegelijk aan het werk waren. Het misbruik door de drie aangeklaagden ging volgens hetzelfde ritueel. De desbetreffende aangeklaagde vroeg klager naar zijn kantoortje te komen en trok klager vervolgens op schoot en ging dan via de pijpen van de (korte) broek van klager omhoog naar het geslachtsdeel van klager. Aangeklaagde 1, 2 of 3 betastte klager vervolgens. Ook moest klager met zijn hand met het geslachtsdeel van de desbetreffende aangeklaagde spelen en deze in zijn mond stoppen, waarbij klager het zaad moest doorslikken. Daarna werd er gewoon gezegd dat klager terug kon gaan naar de zaal. Er is klager nooit gevraagd om zijn mond te houden, maar klager deed dit wel uit schaamte. Klager denkt dat de verschillende aangeklaagden het van elkaar wisten en dat ze erover praatten dat klager makkelijk te pakken was. Voorgaande gebeurde volgens klager niet dagelijks, maar wel wekelijks, waarbij de aangeklaagden elkaar afwisselden.

2.3. *Aangeklaagde 4*

Met aangeklaagde 4 ging het heel anders. Klager was ondertussen een jaar of 6 oud. Aangeklaagde 4 was surveillant op de slaapzaal. Klager was een moeilijke slaper en aangeklaagde 4 kwam dan met een zaklamp over de slaapzaal om te kijken wie er wakker was. Hij zei vervolgens tegen klager dat hij mee moest komen naar zijn kamertje, dat grensde aan de slaapzaal. Daar gebeurde vele intieme dingen, waaronder aftrekken/pijpen en het anaal verkrachten van klager. Na het seksueel misbruik stuurde aangeklaagde 4 klager terug en klager liep dan op zijn tenen naar zijn bed toe.

2.4. Omstreeks 1966 werden klager en zijn broer van [internaat] afgehaald. De ouders waren in verband met de scheiding nog altijd niet "on speaking terms". Er werd dus veelvuldig geprocedeerd over de vraag bij wie van de ouders klager en zijn broer zouden

moeten gaan wonen. Uiteindelijk is klager bij zijn moeder gaan wonen. Al op jonge leeftijd is klager vervolgens gaan werken om zo het huis te kunnen verlaten. Op zijn zestiende ging klager werken als instellingskok. In 1975 is klager getrouwd. Er werden tijdens dat huwelijk drie kinderen geboren. Klager had in die tijd zijn eigen horecazaak en hij werkte hard. Rond het jaar 1990 kwam er een documentaire op de televisie over seksueel misbruik. Klager heeft er naar aanleiding daarvan met zijn toenmalige echtgenote over gesproken, maar zij kon er eigenlijk niet mee omgaan. Dat was de reden waarom klager verder zweeg. In 2002 is klager gescheiden en rondom die periode heeft hij ook zijn zaak verkocht. Het ging in die tijd niet goed met klager en hij is in 2003 onder behandeling gekomen van [instelling]. Daarvoor, midden jaren '90, is klager nog bij een particuliere therapeut gekomen en ook is klager nog drie maanden vrijwillig opgenomen geweest in Joris in Delft.

Klager heeft jarenlang geprobeerd zijn herinneringen weg te drukken en ook weg te drinken. Klager geeft aan dat hij anderen steeds overdreven probeert te beschermen. Niemand mag iets overkomen, hij is overbezorgd. Klager is in 2001 afgekeurd voor zijn werk. Eerst gedeeltelijk en in 2006 is hij volledig afgekeurd. Hij ontvangt een WAZ-uitkering.

2.5. Klager heeft zich als doel gesteld om zijn verhaal kwijt te kunnen en daarnaast wil hij erkenning krijgen van [internaat].

3. De reactie

Het bisdom Haarlem-Amsterdam heeft in de reactie gesteld dat de archieven van het bisdom Haarlem-Amsterdam geen informatie bevatten die klager of de aangeklaagden in onderhavige zaak betreffen, waardoor het niet mogelijk is om inhoudelijk te reageren op het klaagschrift. Voor overige informatie heeft het bisdom verwezen naar de reactie van de Kruisvaarders. Uit deze reactie blijkt dat aangeklaagde 1 inderdaad tot eind 1963 directeur was in [internaat]. Aangeklaagde 2 was tot 29 september 1961 werkzaam als surveillant van de groep kleine jongens. Aangeklaagde 3 werd in 1963 benoemd als adjunct directeur van [internaat]. Daarvoor was aangeklaagde 3 als surveillant werkzaam in [internaat]. Aangeklaagde 4 is in 1959 uit [internaat] vertrokken om als koster te gaan werken bij de parochiekerk te [plaats]. Rond de jaren '60 komt aangeklaagde terug op [internaat] en dan werkt hij als groepsleider bij de groep kleine jongens. Verder zijn in de archieven geen aanwijzingen gevonden die mogelijk wijzen op disfunctioneren van aangeklaagden.

4. De beoordeling

4.1. De klacht betreft seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagden die toen lid waren van Het Gezelschap De Kruisvaarders van St. Jan en werkzaam waren in het [internaat], dat viel onder de Stichting [naam].

Op de gronden zoals uiteengezet in de beslissing van 8 oktober 2012, zaaknummer 2010T115, moet naar het oordeel van de Klachtencommissie in deze gevallen als kerkelijke gezagsdrager worden aangemerkt de bisschop van Haarlem-Amsterdam.

4.2. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.3. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.4. Er zijn meer dan vijftig jaar verstreken sinds de feiten die klager aangeklaagden verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van alle vier aangeklaagden zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst, hebben plaatsgevonden en wel dat aangeklaagden 1, 2 en 3 klager gedurende een periode van een paar jaar wekelijks hebben betast en dat daarnaast klager hen moest aftrekken en pijpen, waarbij klager het zaad moest doorslikken. Verder is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat er ten aanzien van aangeklaagde 4 sprake was van betasting, aftrekken, pijpen en anaal verkrachten. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft geschreven en ter zitting heeft toegelicht.

Algemeen steunbewijs

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaring van de broer van klager die heeft verklaard al zeer lang van het misbruik op de hoogte te zijn evenals de ex-partner van klager. Maar ook blijkt uit de verklaringen van de huidige partner van klager en haar moeder dat zij al sinds 2002 weten van het seksueel misbruik dat klager is overkomen. Ook hebben zeer goede vrienden van klager een verklaring opgesteld waaruit volgt dat zij al 15 jaar kennis hebben van het seksueel misbruik dat klager is overkomen in [internaat]. Daar komt bij dat klager in 2003 op verzoek van [instelling] een psychologisch onderzoek heeft ondergaan in verband met een eventuele re-integratie in het arbeidsproces en daaruit blijkt dat klager heeft verteld over het seksueel misbruik hetgeen hem is overkomen. Verder blijkt uit het psychiatrisch rapport van dr. [naam] dat klager al in 1997 heeft verteld over het regelmatige seksuele misbruik in het kindertehuis door stafleden. Ook heeft psychiater verklaard dat klager in de jaren 1996/1998 bij hem onder behandeling is geweest en dat het seksueel misbruik dat klager is overkomen vrij expliciet aan de orde is geweest.

Specifiek steunbewijs

Daarnaast wordt de klacht van klager met betrekking tot aangeklaagde 1 ondersteund door de geground verklaarde klacht met zaaknummer 2014 W 1147 (1), waarbij sprake is van soortgelijk seksueel misbruik.

Daar komt ten aanzien van aangeklaagde 4 nog bij dat er bij het meldpunt een melding is binnengekomen van de heer [naam], waarbij eveneens sprake is van (minder vergaand) seksueel misbruik.

4.5. Een en ander in onderling verband en samenhang bezien levert naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende feiten en omstandigheden op om de klachten tegen alle vier de aangeklaagden aannemelijk te achten..

4.6. Het behoeft voorts geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagden met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas een jaar of vier oud. Aangeklaagden waren voor hem personen waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.7. Gelet op het feit dat alle aangeklaagden zijn overleden kunnen tegen hen geen maatregelen meer worden genomen. De gegroundverklaring van de klachten, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.8. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Klager kan zich voor het verkrijgen van schadevergoeding met het onderhavige advies rechtstreeks wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de klachten tegen alle vier de aangeklaagden gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 14 augustus 2014 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. L. Erfmeyer en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.